

Contribuții la cunoașterea sistemului deorientări astronomice al dacilor

Marius-Mihai Ciuta
Universitatea “Lucian Blaga” Sibiu

Investigațiile judiciare realizate în cadrul dosarelor penale cunoscute sub numele generic: „Dosarul Aurul Dacilor”; au prilejuit - în mod firesc din perspectiva derulării demersului penal - efectuarea unor repetate *cercetări la fața locului*, în scopul identificării locației exacte și a caracteristicilor generale și specifice ale contextelor arheologice care au fost braconate prin săpături și detecții neautorizate și din care s-au sustras o serie de artefacte confecționate din aur, ce au făcut, ulterior, obiectul exportului ilegal de antichități. Comunicarea tratează posibilele orientări astronomice ale complexelor arheologice de *tip groapă*, braconate între anii 1998-2007, grupate pe terasele antropogene din cadrul arealului așezării civile din imediata vecinătate a cetății de la *Sarmizegetusa Regia*, vechea capitală politică a statului dac.

Considerând *Zona Sacră a Sarmizegetusei Regia* ca fiind, la modul propriu, epicentrul vieții spirituale a dacilor, vom încerca în cele ce urmează să prezentăm o serie de contexte - al căror conținut, în sine, face trimitere la semnificațiile unor destinații speciale - tocmai prin raportarea lor la această *zonă*. Poziționarea în cadrul acestui sector, face posibilă observarea - pe cât permite la momentul actual vegetația abundentă a pădurii care o înconjoară din toate părțile - îndeosebi a arealului situat la est de fortificație, spre valea Strâmtosului, dar și la sud, spre valea Godeanului.

Punerea pe hartă a contextelor braconate a prilejuit o serie de observații, de ordin morfologic, topografic, dar și urmare a raportării față de principalele direcții determinate de punctele cardinale.

O serie de asocieri geometrice și de relații cu privire la dimensiunile elementelor componente ale ansamblului *Soarelui de Andezit* (precum și cele asociate cu celelalte amenajări cultice din *Zona Sacră* - sanctuare rotunde, sanctuare patrulate etc.), au relevat unitatea de ansamblu a sistemului, existența unor constante de măsurare (unități de lungime) precum și a posibilității determinării exacte a *valorii oblicității elipticii* pentru epoca dacică, acum cca. 1900 de ani.

Fără îndoială, considerațiile mai sus avansate, privind posibilitatea decelării unor semnificații asociate orientărilor astronomice ale contextelor cu depuneri de artefacte din aur, aduc în discuție și necesitatea efectuării unor reconstituiri ale peisajului întregului versant cu expunere sudică a Dealului Grădiștii, respectiv a reconstituirii modului în care arăta complexul de locuri și cartiere meșteșugărești care acopereau întreg acest areal.

Contributions to the knowledge's of the astronomical systems of Dacians

Marius-Mihai Ciuta
University "Lucian Blaga" Sibiu

The judicial investigations conducted under the criminal cases generally known as "The Dacian gold files" entailed - from the perspective inherently criminal conduct - perform multiple *on-site investigations*, to identify the exact location and general characteristics and specific contexts that have been poached by unauthorized excavations and detections in the Orăștie Mountains archaeological sites. The paper deals with the problematic of the possible astronomical orientation of the archaeological contexts (pits) with gold artifacts excavated by the poachers in the proximity of the Dacian fortress of Sarmizegetusa Regia, situated in the Orăștie Mountains.

Taking the area as directed by the *Sacred Area* of *Sarmizegetusa Regia* in its own way, the *epicenter* of the spiritual life of the Dacians in what follows we will try to present a range of contexts - the contents of which in itself refers to the significance of special purpose - just by reporting at this location. Positioning in the sector, makes the observation - as currently allows abundant forest vegetation that surrounds from all sides - especially the area located east of the fortress, Strâmtoșului valley, and south toward the Godeanului valley.

Putting on the map poached contexts entailed a series of observations, the order morphological, topographical, and reporting to the main directions determined by the cardinal points. Reporting to the *Sacred Area* becomes a constant in this situation because, by raising, to say now, the possible astronomical orientations of these contexts, we refer to previous knowledge about the Dacians in the knowledge of the cosmos, gaining gold deposits of artifacts significance and meanings associated with certain points of the compass for the Dacians.

A number of geometrical associations and relationships regarding the dimensions of all components of the "Sun of Andesite" (as well as other facilities associated with the cult of the Sacred Area - round sanctuaries, sanctuaries quadrilaterals, etc.), revealed the whole drive system, there to constant measurement (unit of length) and the possibility of determining the exact *value for the obliquity of the ellipse*, during the Dacian period, now approx. 1900 years.

Undoubtedly, the considerations advanced concerning the possibility of splitting the guidelines astronomical significance of the contexts associated with deposits of gold artifacts, and bring into question the need for reconstruction of the landscape of the entire hill slope with southern exposure of the Dealul Grădiștii (Grădiștii Hill), namely the reconstruction of how show complex place craft districts covering the whole area.